

УДК 330.222:338.48

Усік А.Д.¹, Цвілий С.М.²

¹ студ. гр. ГФ-211, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

² канд. екон. наук, доцент, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В ІНДУСТРІЮ ТУРИЗМУ

Індустрія туризму є важливою складовою національної економіки, її розвиток значною мірою залежить від рівня економічного розвитку країни. Разом з тим динамізм розвитку індустрії туризму є важливим поштовхом до відновлення та економічного зростання України після війни [2]. Це пояснюється наступними економічними аспектами функціонування туристичної галузі. По-перше, туризм приваблює підприємців невеликим стартовим капіталом, високим рівнем рентабельності, швидким терміном окупності (окупність витрат в індустрії туризму в середньому складає два-чотири роки. По-друге, туристична індустрія охоплює більшість галузей економіки (промисловість, будівництво, сільське господарство, галузі інфраструктури) і стимулює їх розвиток. Створене робоче місце в туризмі зумовлює появу понад двадцяти робочих місць у інших галузях [3]. По-третє, у цій сфері створюється значна кількість робочих місць, що сприяє розв'язанню проблеми зайнятості у національній економіці, особливо зайнятості жінок і молоді. По-четверте, зростання кількості робочих місць не вимагає великих витрат. Щохвилини у світі створюється два робочих місця у цій сфері, витрати на створення робочого місця тут у двадцять разів менші, ніж у промисловості [4]. По-п'яте, впровадження нових технологій в індустрії туризму не призводить до скорочення персоналу. По-шосте, зростають доходи населення в туристичній сфері, що збільшує споживчий попит, який є важливим чинником зростання ВВП у національній економіці. По-сьоме, туризм розвивається під час кризи. В умовах економічного спаду, коли доходи населення були мінімальними, на ринку туристичних послуг в Україні швидкими темпами зростає шоп-туризм. По-восьме, міжнародний туризм завжди є джерелом валютних надходжень [1].

З економічної точки зору інвестиції представляють вкладення коштів на створення, розширення, реконструкцію та технічне переозброєння основного капіталу. Відповідно вкладення інвестицій в туризм можна розглядати як процес створення за допомогою капіталу нових туристських об'єктів, модернізацією або реконструкцією вже існуючих, здатних виробляти і надавати

різноманітні види туристських послуг, а також нематеріальних активів (винаходи, ноу-хау тощо).

Виокремлено такі характерні риси інвестиційної діяльності в туризмі: складність чіткого кількісного визначення можливого ефекту від покращення привабливості туристичного об'єкта після вкладення інвестицій; наявність «мультиплікаційного ефекту» від туристичної діяльності, що передбачає збільшення сумарного ефекту від вкладення інвестицій на регіональному (державному) рівні; залученість різноманітних підприємств і видів діяльності у туризм, що передбачає необхідність диференційованого підходу до розміщення, залучення та управління інвестиційною діяльністю; особливості туристичних об'єктів, які полягають в тому, що в переважній більшості вони створені природою чи попередніми поколіннями і потребують бережливого ставлення [5].

Пріоритетні напрями залучення інвестицій в індустрію туризму країни в після війни: будівництво, оновлення і модернізація туристичної інфраструктури; дослідження, відновлення, реставрація та різноманітна організаційна діяльність щодо пам'яток історії, культури та природних об'єктів; стимулювання діяльності зі збереження, використання народних ремесел, культурних традицій, звичаїв; стимулювання випуску якісної сувенірної продукції з національною символікою, путівників, карт, довідників; покращення підготовки і перепідготовки персоналу індустрії туризму і стимулювання вивчення іноземних мов; інформаційна та рекламна діяльність відносно покращення іміджу країни, її туристичної та інвестиційної привабливості; стимулювання здійснення інноваційної діяльності, впровадження нових технологій, маршрутів, видів повоєнного туризму [1].

Зазначено, що обсяги інвестиційних вкладень у зміцнення матеріально-технічної бази туризму до війни зростали недостатньо і, безумовно, в умовах війни не відповідають потребам галузі. Крім того, стримують інвестиційну діяльність технічна та технологічна відсталість більшості готельних підприємств регіонів країни, що надають неконкурентні послуги, неефективна

амортизаційна політика, що обмежує права підприємств щодо формування та використання власних амортизаційних коштів. Виділено такі основні проблеми інвестиційної діяльності готельної галузі: недостатність власного капіталу; непрозорі й тривалі в часі процедури землевідведення і узгоджень великої кількості документації; відсутність довіри зарубіжних інвесторів та недостатність досвіду вітчизняних управлінців у подібних проектах; низький рівень безпеки і негативна роль війни з росією у скороченні темпів присутності світових готельних операторів в Україні.

У підсумку слід підкреслити, що питання залучення інвестицій в індустрію туризму є особливо актуальними, оскільки це сприятиме збільшенню потоку туристів, розвитку не лише цієї сфери, але і може надати позитивний імпульс для багатьох інших галузей в умовах післявоєнного розвитку індустрії туризму.

Список використаних джерел:

1. Цвілій С. М. Аналіз і оцінка інструментів стимулювання розвитку інвестиційного потенціалу туристичної індустрії. *Сталий розвиток економіки. Наукове видання*. Одеса: ВД «Гельветика». № 1 (46). 2023. С. 149–154.
2. Цвілій С. М. Конструктивна модель реалізації потенціалу індустрії туризму України в європейському гео економічному просторі. *Збірник наукових праць ТДАТУ ім. Дмитра Моторного (економічні науки)*. 2024. №1(50). С. 57–69.
3. Цвілій С. М. Методичний підхід до комплексної оцінки розвитку інвестиційного потенціалу індустрії туризму. *Інтелект XXI*. 2023. №4. С. 53–64.
4. Цвілій С. М. Методологічний підхід до оцінювання інноваційних стимулів постконфліктному відновленні індустрії туризму. *Вісник ХНТУ*. 2023. № 3(86). С. 189-197. DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2023.3.26>.
5. Цвілій С. М. Механізм генерації інвестиційного потенціалу розвитку індустрії туризму на платформі ДПП: відновлення економіки України.

Здобутки економіки: перспективи та інновації. 2024. №10.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13857822>.